

Przedpłata

na „Głos Narodu“ wynosi:
W Krakowie: rocznie kor.
 82—, kwartalnie kor. 8—,
 miesięcznie kor. 2/70, za od-
 noszenie dwukrotnie dzien-
 nie 60 hal. miesięcznie.

Numer poranny 14 hal.,
 południowy 4 hal.

Przedpłata

na „Głos Narodu“ [wynosi]:
Na prowincji: rocznie kor.
 40—, kwartalnie kor. 10—,
 miesięcznie kor. 3/40. **Za**
granicą: kwartalnie kor.
 13—, rocznie kor. 52—.

Numer wieczorny na pro-
 wincję 16 halerzy, połu-
 dniowy 6 halerzy.

DIENNIK POLITYCZNY, ZAŁOŻONY W ROKU 1893 PRZES JÓZEFA ROGOSZA.

REDAKTOR KIERUJĄCY: KAZIMIERZ EHRENBURG.

Nr. 62.

Kraków, Piątek dnia 16 Marca 1900.

Rok VIII.

Pensum potrzeb państwowych skończone!

WIEDEN 14 marca.

(G. S.) Pensum potrzeb państwowych skończone: dalsze obrady Izby poselskiej nie przedstawiają żadnego interesu. Na porządku dziennym stoją jeszcze wybory do delegacji wspólnych, te jednak wobec uchwały Koła czeskiego, by nie obstruować takowych, odbędą się zupełnie w spokoju i porządku, reszta zaś przedmiotów, znajdujących się na porządku dziennym, to same drobiazgi, po największej części sprawozdania komisyjne, z których chyba tylko sprawa użyczenia krakowskiej pożyczki wodociągowej „sierocińskiej pewności“ ma dla nas praktyczną doniosłość. Sprawa zaostrenia przywozu bydła i nierogacizny z Węgier, gdzie przepisy weterynaryjne tak dobrze jak nie istnieją, byłaby ważną, gdyby można się spodziewać, że uchwały parlamentu i poprzedzająca je rozprawa, prowadzona na dzisiejszym posiedzeniu będzie miała jaką praktyczną doniosłość. Takiej atoli nadziei mieć nie można, ponieważ Węgrzy obstawiać będą przy ścisłym trzymaniu się postanowień zawartej już ugody, a rząd austriacki, jak zwykle, okaże się za słabym, ażeby mógł wypowiedziane w tym kierunku życzenie parlamentu wykonać.

Sprawa ta ma więc tylko teoretyczną wartość.

Ogólny interes skupia się około konferencji ugodowej, która zbierze się już w poniedziałek. Rząd rozesłał już zaproszenia.

Szanse konferencji są obecnie lepsze. Na obydwóch stronach jest większa skłonność do ustępstw. Zdaje się, że zwrot ten wywołała obawa o los parlamentu, tym razem na serio zagrożony. Jeżeli Niemcy mądrość swą co do państwowości języka niemieckiego skryją pod korzec, wówczas istotnie szanse konferencji ugodowej byłyby o wiele lepsze, gdyż niemiecki program „zielony“ nie sprzeciwia się czeskiemu wewnętrznemu językowi urzędowemu, a o to chodzi Czechom głównie. Przypuszczam, że jest w tem wpływ rządu na Niemców. Być też może, że za tę cenę Czesi zawiesili chwilowo obstrukcję. Naturalnie, że mimo polepszenia położenia wogóle, trudności jest dużo, a najtrudniejszą sprawą na konferencji będzie sprawa szkół mniejszości narodowych, o co Czesi z Niemcami od wielu lat toczą jak najzaciętszą walkę. Jakie stanowisko zajmują Niemcy w tej sprawie, najlepiej objaśnia ta okoliczność, że czeskiej ludności Wiednia, wynoszącej przeszło trzykroć sto tysięcy, nie chcą Niemcy dać ani jednej szkoły ludowej, a czeska szkoła w X dzielnicy miasta Wiednia, utrzymywana prywatnymi funduszami, nie może nawet uzyskać prawa publiczności.

Ale to nie należy do zakresu działania konferencji tak samo, jak duszenie narodowe Polaków i Czechów na Śląsku — dzięki Kołu polskiemu.

Konferencja zajmie cały przyszły tydzień, poczem 26 b. m. zbiorą się Sejmy krajowe, dla których są zaledwo cztery tygodnie pozostawione, ponieważ 10 maja ma być znowu zwołany parlament, a ferje świąteczne spowodują co najmniej jednodzienną przerwę w obradach sejmowych.

Zaburzenia chłopskie.

Pierwsza „dobra strona“ agitacji ks. Stojałowskiego, jak nam donosi nasz korespondent z Bochni, przedstawia się jak następuje:

W piątek, albo w sobotę, to jest w pierwszym albo drugim dniu po wyborach, włościanie z gmin Kopalin i Kurowa wpadli do lasów w Kopalinach w celu wycinania drzew, bo, jak twierdzili, mają obiecane, że po wyborach ks. Stojałowskiego lasy przejdą w ich posiadanie;

chłopi leśniczego, broniącego wstępu, wprowadzić nie zupełnie zabili, ale jest on, według orzeczenia lekarzy, śmiertelnie poraniony, bo ręce i nogi ma połamane; reszta leśnych, widząc co się dzieje, zbiegła wprost do właściciela Kopalin i gremjalnie za służbę podziękowała, z obawy przed losem, jaki spotkał ich kolegę.

Dla objaśnienia podać należy, że właścicielem Kopalin jest p. Tytus Meysner, właściciel Wieruszyc i kilku okolicznych gmin, radca powiatowy z kurji włościańskich, ludowiec i, jak sami włościanie mówią, ich opiekun.

P. Meysner wniósł doniesienie do żandarmeryj i do prokuratury.

Chłopi wyrabiali drzew 5 t. j.: 1 buk, 1 dąb, 3 sosny. Leśniczy ciężko poraniony nazywa się Dymitr Baryatyński; ręce ma połamane obie, miejsca na nim nie ma zdrowego. Przy tej operacji skradziono mu 150 złr.

Dnia 10 b. m. w nocy, chłopi podpalili w Kopalinach dworską oranżeryję, w celu spalenia dworskich budynków. Następnego dnia Jan Wnek, gospodarz z Kopalin, wyraził się do zaprzysięgłego leśnego, że sobie kupił strzelbę i wystrzelał dziedziców i leśnych (tu trzeba nadmienić, że pp. Meysnerowie są nawet bardzo mało osobiście znani w Kopalinach, niedawno Kopalinę kupili — są dla ludu bardzo dobrzy, a więc nie zemsta kieruje Wnkiem, tylko chęć rabunku).

Dnia 9 b. m. zaprzysięgły leśny, ten sam, przed którym Wnek się przedtem odgrażał, Jan Łach, w drodze do Bochni, gdzie szedł w celu zapłacenia asekuracji dworskiej, omal że nie został napadnięty przez czekających nań ludzi z Kopalin; na szczęście nadeszli żołnierze z ćwiczeń, pod ich zatem schronił się opiekę.

Dodatkowo doniesie wypadła, że w dzień wyborów, w nocy, mieszkańcy Łomny, wyrabiali las gminny, wyraźnie mówiąc, że to ich, bo „wszystkie lasy przejdą na ich własność po 2 morgi na jednego“.

„Orlątko“ Edmunda Rostanda.

Paryżanie nie mają już czasu zajmować się pożarem Komedji francuskiej. Uwaga ich koncentruje się obecnie na zapowiedzianej oddawna z ogromną pompą premierze Rostanda „L' Aiglon“ w teatrze Renaissance, której jeneralna próba z Sarą Bernhard w roli księcia Reichstadtu odbyła się we środę. Pierwsze przedstawienie miało się odbyć dnia 12 marca. W tym dniu jednak personal teatru francuskiego musiał szukać gościnności w Wielkiej operze paryskiej, dlatego Sara Bernhard odłożyła próbę na środę. „Nieszcześnie, jakie dotknęło „Théâtre Français“ — pisze artystka do dzienników paryskich — skłania mnie do oddania pierwszeństwa Komedji francuskiej. Nie chcę stawiać przeszkód przyjaciółom „Théâtre Français“, którzy zarazem zaliczają się do przyjaciół E. Rostanda, w oddaniu holdu wielkiej świątyni sztuki. Z drugiej strony nie chcę, aby premiera miała miejsce 13 marca, bo obawiam się liczby 13“.

We francuskich kołach teatralnych panowało wielkie napięcie i nie było dnia, żeby jakieś pismo paryskie nie podało historii księcia Reichstadtu, świetnych czasów Schönbrunnu i pobytu tamże Napoleona II., albo nie umieściło jakiegoś interwju z poetą lub słynną artystką. O akcji „Orlątka“ nie można jednak wydobyć żadnych szczegółów ani od Rostanda ani od Sary. „Jest za mało detaliczna i pełna odciennia, trudno ją streścić“ — oto wszystko, z czem się wygadał Rostand. Sara Bernhard dotrzymała autorowi tajemnicy i rozpowiadała tylko o dekoracjach, które mają być czarujące.

Jedną ze współpracowniczek dziennika „la Fronde“, która odwiedziła słynną aktorkę, opowiada w artykuliku, że widziała Sarę stojącą przed zwierciadłem w kostjumie księcia Reichstadtu. Artystka poświęciła swe (notabene siwiejące już) włosy i odcięła je całkowicie. W czarnym fraku, wolnej kamizelce i w wysokim kołnierzu, jakoteż z loczkami spadającymi jej na skroń, wygląda ładnie podobnie do młodego cesarzewicza. Nawet różowo-jasny kolor

włosów księcia zgadza się z oryginałem. Aktorka trzymała się ściśle modelu, nawet w najdrobniejszych szczegółach. Na podstawie dokumentów i obrazów naśladowano wszystkie drobiazgi stroju, jakie nosił książę Reichstadtu. Topazy, owinięte złotą nicią, zastępują guziki od kamizelki, dalej idą tradycyjne breloki, z grawirowanym szafirem, broszka do krawatu, zdobna w perłę, uwieńczoną wawrzynem; czterdziestofrankówka z popiersiem Napoleona, zdobna w grawirowane topazy jako sygnet.

Dekoracja salonu trzyma się ściśle oryginału zamku schoenbrunńskiego. Salonik lakierowany, starożytnie meble, między nimi kosztowna szafa a la Louis XVI, oddana do użytku artystki przez hr. Prokesch Osten; dalej słynna kolebka księcia, naśladowana ze złotej kolebki, ofiarowanej Napoleonowi I przez miasto Paryż, a znajdującej się w wiedeńskim skarbcu.

Nader kosztowne są toalety, sporządzone prze-ważnie w Wiedniu. Kostjum księcia Metternicha, wykonany w Wiedniu, naśladuje portret kancelarza. — W sztuce występuje także tancerka Fanny Elxner, o której fałszywie twierdzono, jakoby pozostawała w stosunkach z księciem.

Sztuka zaciekawia cały Paryż. O bilety na próbę jeneralną staczały się istne walki, a jeszcze większe o miejsca na premierę, których ceny licytowano do bajecznej wysokości.

Bliżej obeznani z tajemnicami sztuki poszeptują znacząco nowe objawienie bonapartyzmu — potężnie działające siłą kulminacyjnych scen dramatu. Pesymiści — a gdzież ich brak? — drżą już teraz przed możliwym zakazem cenzury, której czynić się zaostrzyły ostatnie skandaliczne sztuki i szereg poważnych procesów politycznych, niewyczerpany Asumpejoni-stami.

Próbami kieruje sam Rostand. Pomagają mu art. dram. Guity, zbieg z Vaudeville'u i jego piękna żona, przedstawicielka Roksan w Porte St. Martin; a nadewszystko sama „wielka Sara“.

W środę 14 b. m. odbyła się jeneralna próba w teatrze Sary Bernhard. W gościnnym domu artystki zebrali się przeważnie przedstawiciele sztuki, piśmienictwa i koł politycznych. Zauważono byłego prezydenta Casimira Périer, dalej wielu obecnych i byłych ministrów. Zaraz pierwszy akt wzbudził prawdziwy entuzjazm. Sara gra rolę księcia, który w salonie zamku schönbrunńskiego oddaje się swoim marzeniom. Artystka odegrała z porywającą siłą scenę z profesorem historii, od którego młodociane orlątko żąda wyjaśnień co do zwycięstw odniesionych na Austrii przez jego ojca, a na które profesor usiłuje rzucić zasłonę. Na końcu pierwszego aktu występuje Fanny Elxner, a tancerka opowiada cesarzowiczowi historię powszechną, o której zamilał profesor. Cała sztuka jest nadzwyczajnie uczuciowa w nastroju. Główną scenę stanowi „Sen księcia Reichstadtu“ orlątka napoleońskiego. Płomienista fantazja poety maluje ten sen wierszowaną mową porywającej siły i piękności. Z pobojuwiska, zasłanego trupami i ranymi unoszą się jęki i ostatnie westchnienia konających. Młode Orlątko drży obawą, na myśl, że bohaterowie ci przeklinają będą imię jego ojca, złorzeczyć wielkiemu Napoleonowi, sprawcy smutnego ich losu. W tem nagle rozjaśnia się jego twarz, jakby pod wpływem nadziemskiej ekstazy, dolatują go urywane, potężne okrzyki radości, uniesienia... to głosy konających, którzy z ostatnim wysiłkiem wołają: „Vive l'empereur!“ Niech żyje cesarz!

KRONIKA.

Namieśnik Piniński wyjeżdża do Wiednia już w ciągu dnia dzisiejszego.

Komitet wystawienia pomnika Kościuszki odbył we czwartek posiedzenie, na którym zwolennicy projektu, aby wykonanie pomnika powierzyć firmom krajowym, uchwalili zachować w tej sprawie tajemnicę.

Ze Stowarzyszeń. W dniu 24 stycznia 1900 roku odbyło się walne zgromadzenie roczne cechu majstrów murarskich, ciesielskich i studniarskich w Krakowie. Na tem zebraniu członkowie cechu z powodu wadliwych ustaw i braku poparcia ze strony

władz, jednogłośnie rozwiązali Stowarzyszenie, a tym sposobem zwolnili cały wydział, podstarszego i mnie z urzędu starszego od urzędowania, o czym już zostało uwiadomione namiestnictwo, jak również Magistrat m. Krakowa, jako władza przemysłowa. Ponieważ cech został rozwiązany, przeto starszym tegoż nie będąc, żadnych pism i wezwań do tego Stowarzyszenia, ani odpowiedzialności nadal nie przyjmuje.

W. Kramarczyk.

Arcyksiąże Leopold Ferdynand przejechał we czwartek wieczorem przez Kraków z Przemyśla do Wiednia.

Wieczór Krasieńskiego, jak donosiliśmy niedawno, zapowiada się zupełnie zajmująco. Słowo wstępne wypowie JE. rektor Stanisław hr. Tarnowski, który mimo rozlicznych zajęć, raczył łaskawie nieodmówić współudziału tam, gdzie idzie o korzyść młodzieży dla szlachetnej myśli. Chętnie się podjął wygłoszenia solowej deklamacji tak obecnie lubiany i słusznie ceniony p. Tarasiewicz. Również i chór akademicki, który dał się poznać na wieczorku Sienkiewiczowski, wystąpi i tym razem. Partje zbiorowej deklamacji z IV. części Irydiona, rozebrali słuchacze Uniw. Jag. i już dawno poczęli ćwiczenia, stosując się do rad i wskazówek p. dyr. Kotarbińskiego.

Komitet zarządzający radby pozyskać jak najwięcej zadowolone publiczności, jaka dn. 23 b. m. przybyć raczy do sali „Sokoła”. Stąd nie ustaje ani na chwilę w swych zabiegach i prowadzi też pertraktację z siłami artystycznymi, które uroczysty wieczór jeszcze świetnijszym uczynią. Bilety nabywać można w handlu p. Wilhelma Fenza, róg Rynku.

Posiedzenie komitetu młodzieży dla obchodu jubileuszu Uniw. Jagiell. odbędzie się w sali 1. 35 w „Collegium Novum” w niedzielę, dnia 18 b. m. o godz. 12 punktualnie.

Oddział kolarski „Sokoła” zachęcony sympatją, z jaką krakowska publiczność przyjęła jego zabawę tańczącą, urządza w niedzielę dnia 18-go marca wieczorek, połączony z zabawą towarzyską i uroczystą produkcją kilku sił amatorskich, które łaskawie przyrzekły swój współudział.

Mamy nadzieję, że publiczność nasza nie odmówi swego poparcia sympatycznym kolarzom sokolim i zapewni licznie górną salę „Sokoła”, tembardziej, że czysty dochód z wieczorku przeznaczony jest na powiększenie funduszu na budowę areny wyścigowej w Krakowie.

Osoby, które nie dostały zaproszenia, raczą podać swój adres do gospodarza oddziału d. Zielińskiego, optyka, linja A—B.

Składki na Szkołę ludową, zbierane przez weterana z r. 1863 po lokalach publicznych, doznały, jak wiadomo, nieprzychylnego objawu ze strony p. Franciszka Ksawerego Mochnackiego c. i k. kapitana

na emeryturze, który odebrał weteranowi pozwolenie na zbieranie składek i zwrócić go nie chciał.

Otóż donieść możemy, że p. Mochnacki d. 12 b. m. odwiedził przewodniczącego I koła miejskiego Tow. szkoły ludowej, ks. rektora Chromeckiego i tłumaczył się, że zabrał pozwolenie w chwili nerwowego rozdrażnienia, nie rozumiając celu składki, pozwolenie zwrócił, a nadto złożył na rzecz Tow. Szkoły ludowej kwotę 10 koron.

Loterja fantowa na dochód krakowskiego Towarzystwa dobroczynności, o której w przeszłym tygodniu wspominaliśmy, odbędzie się w przyszłą niedzielę d. 25 b. m. Uprasza się uprzejmie o łaskawe jak najwcześniejsze przysyłanie fantów na ręce prezesowej dam T. D. hr. Andrzejowej Potockiej pod Barany.

Uroczyste zakończenie zabaw zimowych młodzieży szkół ludowych, odbędzie się w dniu 18 b. m. (niedziela), o godzinie 4 po południu w sali redutowej starego teatru.

Stowarzyszenie ku niesieniu pomocy ubogim uczniom szkół ludowych, wprowadziło w życie od dwóch lat rzecz pożądaną, tak zwaną opiekę po za szkolną dla tej biednej młodzieży szkolnej, której w najcięższych miesiącach zimowych udziela ciepłych obiadów. Młodzież ta, dzieci rodzin pracujących po za domem, wyszedłszy ze szkoły, pozbawiona opieki, wałęsa się po mieście, narażona na najgłówniejsze skutki tej niekontrolowanej swobody, która się wyradza najczęściej w swawolę i wyuzdanie, co prawie codziennie stwierdzić można smutnymi przykładami moralnego upadku nieletnich przestępców.

Opieka pozaszkolna zorganizowała oddziały chłopców i dziewcząt, które pod kierunkiem światłych pedagogów codziennie od obiadu do wieczora zabawiają się pożytecznie i przyzwyczajają do pracy obmyślanego planu.

Uroczyste zakończenie tych zabaw, na które Stowarzyszenie zaprasza przyjaciół młodzieży, ma dać obraz tych środków wychowawczych, jakimi Stowarzyszenie za pomocą opieki pozaszkolnej wpływa na poprawę obyczajów opuszczonej młodzieży szkolnej.

Komitet Tow. im. Jana Matejki podaje niniejszem do publicznej wiadomości, że ministerstwo skarbu zezwoliło reskryptem z dnia 26 stycznia b. r. na odroczenie terminu ciągnięcia loterii Matejkowskiej i dopuściło dalszą sprzedaż losów tejże loterii po koniec roku 1900. Wobec zadziwiająco słabego zbytu losów zarówno przez Bank galicyjski dla handlu i przemysłu, jak i kancelarję Towarzystwa, uchwalił komitet skorzystać z przedłużonego terminu i naznaczył ciągnięcie loterii na koniec grudnia b. r., a zawiadamiając o tej uchwale ogół publiczności polskiej, nie waha się równocześnie apelować do jej ofiarności, a więcej jeszcze obowiązku obywatelskiego, które nie powinno dopuścić, aby instytucja o tak szlachet-

nych celach narodowych i artystycznych, jaką jest Dom Matejki, nie była spokojna o swe jutro, z trudem wielkim i wysiłkiem walcząc z ciężarami hipotecznymi i podatkami. Przed laty bryzgał nam w oczy natchniony pieśniarz serdeczną żółcią, nazywając nas narodem „pół-rycerzy żywych”; dziś po latach wielu nie poprawiliśmy się w niczem, a apatja i polowiczność cechuje każdy nasz krok. Dzieło z takim zapalem podjęte, przewyższające — z wyjątkiem domu Goethego w Wejmarze — wszystkie tego rodzaju instytucje w Europie, nie może dla braku kilku jeszcze tysięcy złr. do takiego dojść stanu, w którym oddane na własność miasta świadczyłoby wieczyste o czci dla Mistrza i sztuki narodowej. Smutne to, lecz prawdziwe!

Opera włoska w Krakowie. Dyrekcja teatru miejskiego zawarła uowę z trupą opery włoskiej, która będzie dawać przedstawienia w teatrze miejskim w sezonie letnim od 18 go czerwca do końca lipca b. r.

Ogień kominowy wynikł dziś rano w zakładzie Sióstr Miłosierdzia przy ulicy Warszawskiej liczba 8. Ogień rychło przytłumiła miejska straż pożarna.

Miljon złotych straty. Zgromadzenie członków galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie ma się odbyć dnia 27 b. m., to też dyrekcja wygotowała zamknięcie rachunkowe za rok ubiegły, które wykazuje niemal milion złr. straty, bo 975.661 złr. 70 i pół ct. (!!). Stan interesu pp. Szczepanowskiego i Wolskiego w likwidacji wynosił 31 grudnia 1899 roku 5,899 944 złr. 29 ct. — już po odpisaniu w zeszłym roku 2 milionów złr!

Strejk w kopalni w Kątach pod Chrzanowem. Z Kościelca pod Chrzanowem zawiadamiają nas górnicy chrześcijańscy: Spokojny dotąd chrzanowski rewir kopalniany już od dwóch tygodni wzięli sobie secejalisci za cel propagandy podburzającej. W Chrzanowie przez ten czas uwijali się wysłańcy partji Daszyńskiego różnego kalibru (na ich czele poseł Koza-kiewicz ze Lwowa) między robotnikami przybyłymi do miasta z Sierszy i Jaworznia. Na skutek podburzeń przyjaciół żydowskich nie trzeba było długo czekać. Kopalnia w Kątach pod Chrzanowem stoi od środy! Górnicy katolicy z Balina, z Kątów i z Kościelca pracujący przy tej kopalni opuścili robotę i udali się tłumnie do Kościelca, aby w tamtejszym kościele uczęszczać w misjach odbywających się pod przewodnictwem ks. Podworskiego, gwardjana OO. Bernardynów w Alwerni. Bóg zapłać naszemu kochanemu proboszczowi ks. Skoczyńskiemu, za urządzenie dla nas misyj. — Górnicy z Kościelca.

Z Krosna otrzymujemy następujące pismo: W nocy z dnia 4 na 5 b. m. okradli niewysłędzeni dotąd sprawcy tutejszy starożytny kościół farny w Krosnie, zabrawszy z niego przedmiotów w wartości do 50

ZDRAJCA.

48) OPOWIADANIE

na tle dzisiejszych stosunków we Francji

(Ciąg dalszy).

— Ach! nudzą mnie śmiertelnie ci ludzie światowi. Są to manekiny o głowach poliszynelów, maszyni do wypowiedzania komunałów i płaskich konceptów... Prędzej, prędzej... mów pan... powtarzam, że pozwałam panu na brutalność.

— Jeżeli dobrze zrozumiałem podwójne pytanie pani, zapytywałaś mnie pani raz o to, dlaczego prosiłem niegdyś o udzielenie mi „rendez-vous” i powtóre dlaczego przyszedłem tutaj obecnie.

— W istocie — pytania są bardzo proste.

— Otóż odpowiedź moja będzie krótka. Mam do powiedzenia tylko jedno słowo: ...Inicjatywa nie wyszła odemnie!

Edmea wybuchnęła serdecznym śmiechem:

— Ach tak! Odemnie! Wyznając, że to, co mi pan powiedział, nie jest w istocie przesycione francuską galanterją! Ale przynajmniej jest prawdziwe... jeśli wogóle na tym świecie jest cokolwiek, co można zupełnie pewnie za prawdę uważać...

I, zmieniając znowu ton rozmowy, mówiła Edmea dalej:

— A więc nie kochasz mnie księżę. Przez prostą galanterję zażądałeś odemnie „rendez-vous”, przez co postąpiłeś bardziej po francusku, niż po rosyjsku, a jedynie przez brak zajęcia, który często takiego jak pan milionera musi trapić, udałeś się na to „rendez-vous”, którego pragnąłeś kilka miesięcy temu, — i gotów jesteś kontynuować, bez wielkiego zainteresowania banalną awanturą; nie prawdaż, że mam rację?

— Nie pani — odpowiedział poważnie Suworyn — myli się pani! Cała rzecz jest w tem, że nie należę do ludzi, którzyby w sposób lekką czynili deklaracje miłosne. Według mnie przysięgać kobiecie,

że się ją kocha, znaczy tyle, co jej mówić: Należę do ciebie ciałem i duszą, poświęcam ci wszystkie moje ambicje, wszystkie moje radości tego świata... Weź mój majątek, weź moje życie! weź wszystko!

— Tak... teraz rozumiem pana... szepnęła Edmea w zamyśleniu. Więć w oczach pańskich nie jestem kobietą, któraby mogła być tak kochana?

— W oczach moich jesteś pani przedewszystkiem kobietą, której zafania nie godziłoby się nadużyć — odpowiedział poważnie Suworyn. — Słuchaj mnie pani. Mówię do pani z zupełną szczerością. Prosta prawda, jaką winienem pani powiedzieć, nie ma w sobie nic brutalnego, nie ubliżającego: zjawiałaś się pani w mojem życiu cokolwiek zapóźno, oto wszystko!

— Ach! tak! wiem! — zawołała Edmea śmiejąc się. — To pani Larsal zajmuje pierwsze miejsce, oraz ma liczbę jeden!

— Nie inaczej — odpowiedział poważnie Suworyn. — Ja kocham panią Larsal. A jednak, niechaj to będzie dziwne co powiem; jakkolwiek miłość panuje wszechwładnie nademną, doświadczałem na pani widok, nieprzewycięzonego wzruszenia, dziwnie przypominającego mi to wrażenie, jakiego doświadczałem wobec pani Larsal. Jesteś pani blondynka i talja pani jest inną niż jej talja. Czy pani mają wyraz ostrzejszy niż jej; cera pani jest jaśniejsza, więcej różowa, owal twarzy u pani jest pełniejszy. Gestykulacja pani jest bardziej żywa, bardziej nerwowa, mówi pani swobodniej, zachwalej nawet, a przeciw całe wrażenie jakie pani wywiera, jest prawie takie samo, jakie wywiera na mnie — ona! W oczach pani odnajduję te same blaski, które mnie już oślepiły; w tonie głosu te same wibracje, które budzą we mnie dreszcze. Piękność pani jest jednak szczególniejsza i zdumiewająca — piękność pani Larsal jest harmonijna i prawdziwa. Jednem słowem, mimo jaskrawych niepodobieństw, jesteście panie do siebie podobne... I to jesteście panie do siebie podobne do tego stopnia, że już kilka razy przyszła mi do głowy szalona myśl, że pani jesteście... przebraną panią Larsal!

Edmea blada i bardzo wzruszona nie przerywała Suworynowi, nie zdolna do wypowiedzenia żadnego słowa.

— I właśnie dlatego — mówił dalej Suworyn — że znajduję w pani coś nieokreślonego, co jest także w pani Larsal, — jej nadzwyczajny urok, niektóre jej akcenty, niektóre jej ruchy, — uczucia, jakie pani budzisz we mnie, jakkolwiek nieokreślone, nie mogą być niskie i zabraniają mi ludzi panią co do mego rzeczywistego stanu duszy. Mówiłem do pani szczerze — zaklinam jednak panią, nie odpędzaj mnie pani, nie uciekaj pani odemnie!

Edmea podniosła się niepewnie. Ruchy jej były niespokojne i pełne wzruszenia.

— Nie — rzekła głosem poważnym — nie, księżę, nie będę od pana uciekała, nie odpędzę pana od siebie. Rozmawiałeś pan ze mną uczciwie; ja winnam panu odpłacić równą monetą. Proszę pana po prostu o zaczekanie tutaj przez kwadrans.

— Odechodź pani! — zapytał Suworyn zdumiony.

— Odechodzę tylko do sąsiedniego pokoju — rzekła Edmea — ale już nie wyjdę z niego.

I zniknęła we drzwiach, zostawiając księcia literalnie osłupiałego z powodu dziwnej przygody, jaką go spotkała.

Chodził po pokoju z rękami splecionymi z tyłu, gubiąc się w domysłach, przygotowując się na wszystko.

Nagle drzwi od pokoju sąsiedniego rozwarły się na oścież, ciężka zasłona odsunęła się, a oczom Suworyna ukazała się Edmea, prawdziwa Edmea... Suworyn był pewien, że ma halucynację zmysłów.

Zapytywał się sam siebie, czy to była ona, mimo, iż rozpoznawał dokładnie jej pełną wdzięku sylwetkę, promieniejący wzrok, jasne czoło, uosobienie poezji, zespolonej z rzeczywistością w jej doskonałych kształtach, odbijających się cudownie na ponurem tle aksamitnej portjery.

Oczy Rosjanina oślepiły prawie na widok tej nieporównanej istoty, ukazującej mu się czarodziejako w całej swojej naturalnej świetności, z całą koroną przepysznych hebanowych włosów.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

złr. Zawiadomiona zaraz z rana c. k. żandarmerja zbadawszy na miejscu fakt, rozpoczęła poszukiwania za sprawcami i aresztowała kilku podejrzanych, których jednak wkrótce wypuszczono jako niewinnych, i tak zaginął wszelki ślad sprawców. Ponieważ przed parn tygodniami popełniono jednej nocy w pięciu domach o paręset kroków tylko od posterunku żandarmerji znaczną kradzież, o której również wszelki ślad zaginął, żandarm Olszaniecki wymyślił inny sposób wykazania swej energii służbowej i począł bez najmniejszej podstawy przetrząsać dmy, przedsiębrać szczegółowe rewizje i to w nocy o godzinie 11 i 12.

Następnie ciż sami stróże bezpieczeństwa dnia 9 b. m. o godzinie 6 rano wpadli do domu podpisanego. Bez najmniejszej podstawy przeszukano mi cały dom, do tego stopnia, że splądrowano łóżka, szafy, strych, piwnicę i t. p., a nie znalazłszy nic, zabrano mi do aresztu mego syna, będącego w praktyce ślusarskiej u p. Zygmuntowicza, chłopca bez cienia zarzutu, dobrze i moralnie wychowanego, który tego wieczora kiedy kradzież popełnioną została, był w domu, co świadkowie zeznali i trzymano go w areszcie 2 dni, zanim sędzia śledczy, sprawdzwszy jego niewinność, kazał go wypuścić.

Będąc tem ciężko pokrzywdzony, gdyż mieszkając w Krośnie lat 15, nikt ani mnie, ani moim dzieciom nie zarzucił nie może, podaje to do publicznej wiadomości, a swoją drogą upomnę się o ukaranie żandarma u władz odnośnych, aby na przyszłość więcej szanowano honor i wolność obywateli.

Józef Żółkiewicz w Krośnie.

Sprzedaż Borysławia. Dnia 16 b. m. ma być według biegających pogłosek ubita sprzedaż Borysławia i to w sposób, krzywdzący w wysokim stopniu małych akcjonariuszy upadłego gal. Banku kredytowego. Dzienniki wiedeńskie donoszą n. p., że w sprawie tej toczą się układy między grupą kilku wielkich akcjonariuszy upadłego Banku i wiedeńskim Zakładem kredytowym i że ci akcjonariusze godzą się na przyznanie temu Bankowi wiedeńskiemu prawa nabycia całego Borysławia za 2,800.000 złr. Wiadomo, że Borysław dziś przedstawia wartość najmniej 5 milionów.

Wyrodna matka. Przed kilku dniami do magistratu czerniowieckiego wpłynęło doniesienie, że w domu przy ul. Nowego Świata, l. 2, w pomieszkaniu stała znajduje się małe dziecko, które całymi dniami nie otrzymuje pokarmu. Na miejsce udała się natychmiast komisja sanitarna policyjna, a widok, jaki się przedstawił przybyłym, nie da się opisać. Na barłogu słomy, wśród nieczystości leżało małe dziecko, podobne raczej do szkieletu trupa, niż do istoty żyjącej, chociaż dawało jeszcze słabe znaki życia. Matka dzieciska, Fagica Piczewska, oświadczyła, iż dziecko jest nieprawego łóża, ona zaś tak uboga, że niema go czem żywić. Dziecko odesłano do szpitala, wyrodną zaś kobietę aresztowano.

Syberyjski zbieg. Na granicy Górnego Śląska w miejscowości Załęcze przytrzymała żandarmerja zbiega z Sybiru. Postawiony przed sądem, zeznał, że nazywa się Moll i urodził się w Poznaniu. Rodzice jego przenieśli się do Odessy, gdy był jeszcze dzieckiem. On sam pracował w jednej z fabryk odeskich, a poniosłszy kaleczeń, zaskarżył właścicieli fabryki o odszkodowanie. Podczas rozprawy sądowej sędzia obraził uczucia patriotyczne powoda, co go tak dalece oburzyło, że zeznał cały trybunał, a przewodniczącego czynnie znieważał. Skazany na dziesięcioletnie wygnanie do Syberji, nie chciał stamtąd i wraca do rodzinnych stron. Policja pruska aresztowała go i umieściła w więzieniu katowickim.

Morderstwo. We wsi Soroka, pod Podwołoczyskami, po obfitej pijatyce, zamordowali tamtejszego mieszkańca Tomasza Podhoridca.

Sprawa Krynicy. We czwartek była u ministra rolnictwa Giovanelliego deputacja Koła polskiego w sprawie Krynicy. W deputacji brali udział: Dzieduszycki, Abrahamowicz, Rutowski, Potocki, Dulęba i Znamierski. Po przedstawieniu wszechstronnem sprawy dotyczącej Krynicy przez deputację, wręczył dr Rutowski ministrowi rolnictwa memoriał, zawierający szczegółowe przedstawienie rzeczy. Z odpowiedzi ministra okazało się, że jest obznajomiony z potrzebami Krynicy, dla niej chętny, i że rozchodzi się nie tylko o potrzebne na ulepszenie urządzeń kąpielowych fundusze, o które trzeba zakładać do ministra finansów. Na zaproszenie deputacji obiecał minister Giovanelli, że w lecie przybędzie do Krynicy.

Mianowania. Minister skarbu zamianował w służbie utrzymywania ewidencji katastru podatku gruntowego elewów ewidencyjnych: Emila Galbińskiego, Stanisława Latineka, Hipolita Signio, Filipa Dauma, Tadeusza Szumskiego, Tomasza Zaklikę, Włodzimierza Adamieckiego, Ernesta Kiszekę i Edwarda Mustafowicza geometrami ewidencyjnymi II klasy.

Zabójca siostry. W Lobawie w Prusach zastrzelił 12 letni syn kupca Andersa, swoją dziesięcioletnią siostrzyczkę. Chłopiec znalazł stary rewolwer w jednej z szuflad szafki i wyjął broń, aby się jej dokładnie przypatrzeć. W tej chwili nadeszła siostra

jego Gertruda. Broń wypaliła, a młode dziewczętko z roztrzaskaną skronią, padło na ziemię.

Banda złodziejska w szkole. Policja wrocławska wpadła na trop młodzieńczych czcicieli Merkurego. Przed kilku dniami, jedna z dziewczyn szkolnych usiłowała zeskałować jakieś pani pularesik, zawierający mamotę niesprawiedliwości. Terenem operacyjnym młodej adepty sztuki złodziejskiej była sobie, ot taka zwyczajna, masarnia przy ulicy Ogrodowej. Turystka po cudzych kieszeniach, widząc, że genialne jej plany wyszły na jaw, i że osoby, będące przy operacji, zamierzają ograniczyć jej swobodę obywatelską, rozpoczęła nader pociągły odwrot, zostawiając zdobycz na lep brutalnych prześladowców. Los jednak zrzucił inaczej. W krótkim czasie nasza artystka została osaczona przez różnych Frenchów i Kelly-Kennych pruskich, którzy z triumfem odprowadzili melancholijnego więźnia z warkoczem do apartamentów policyjnych, gdzie ciekawe osobistości zaczęły badać, z kim mają przyjemność i t. d. Dalsze badania wykazały, że 12 letnia dziewczyna, uznając słuszność aksjomatu: vae soli! należała do stowarzyszenia zarobkowego, rekrutującego się z kolegów i koleżanek szkolnych, którego statut zalecał pilne studjowanie cudzych kieszeni i odnoszenie z tych geograficznych nauk namacalnych korzyści. Słidarności koleżeńską opłaciła się sówicie. Jakiejś służącej zeskał towaro pugilaresik z 38 markami, to znowu połów na rynku wykazał świetne wyniki w wiktuałach i zdawkowej monecie. Policja przystąpiła do rozwiązania przemysłowej spółki, a zarząd szkoły prowadzi energiczne dochodzenia, celem wyeliminowania ze szkoły młodocianych przemysłowców pruskich.

Zbyteczny zapal nierozsądku znakiem, powiedział ks. biskup Krasicki. Pamiętałby o tem powinni byli ci z mieszkańców Radłowa, którzy zegnając dnia 12 b. m. ustępującego naczelnika straży ogniowej dla oświecenia całej uroczystości, strzelali o godzinie wpół do dwunastej w nocy na rynku radłowskim z moździerza. Można sobie wyobrazić przerażenie zbudzonych wówczas ze snu głębokiego mieszkańców radłowskich. Byli pewni, że Radłów został obłożony, i że nieprzyjaciel już bombardować kulami nie winne miasto zaczyna. A to tylko... ustępującego panna naczelnika straży ogniowej tak hucznie zegnano!...

Piątkowe posiedzenie Izby.

WIEDEN 16 marca. (Tel. pryw.)

Dzisiejsze posiedzenie rozpoczęło się o godzinie 11 min. 20. Do porządku dziennego dodano jeszcze trzy punkty, a mianowicie: 1) sprawozdanie komisji co do ulg podatkowych dla Tryjestu, 2) sprawozdanie komisji przemysłowej o zmianę ustawy przemysłowej, a zwłaszcza art. 59 i 60, 3) sprawozdanie komisji dla klęsk elementarnych w sprawie rozdziału zapomóg.

Zabiera głos dep. Zallinger i oświadcza imieniem komisji przemysłowej, że ta cofa swój wniosek o ogłoszenie jej za nieustającą, a to ze względu na to, że w maju ma być na nowo zwołana Izba.

Po Zallingerze przemawia Hofman v. Welenhof i składa deklarację imieniem niemieckiego stronnictwa ludowego. Omawiając wybory do delegacji oświadcza, że rząd wtedy odradza Izbie, gdy ta zabrała się do roboty. Dotychczas było w Izbie dużo gadania, a żadnych nie ma rezultatów. Głosy: A wy coście zrobili przez półtrzecia roku? — Mowca imieniem swojej partji protestuje przeciw wyborom do delegacji.

Po Wellenhofie wstaje Koerber i odpowiada na jego zarzuty. Rada państwa musi być koniecznie zwołana w maju; wybory do delegacji przeprowadza rząd dlatego, ponieważ może zająć potrzeba, iż delegacje zbiorą się już w maju. Rada państwa musi być odroczone, albowiem należy zwołać Sejm i załatwić budżety krajowe. Te kilka dni, które pozostają do otwarcia obrad sejmowych, potrzebne są na to, aby zebrać się mogły i obradować konferencje.

Izba przechodzi do porządku dziennego. Przedłożono ustawę o domokrażstwie. Gminy mające własny zarząd i liczące wyżej 5000 ludności, mają prawo przez radę gminną odmówić koncesji na domokrażstwo, względnie koncesję tę odebrać.

Posiedzenie trwa dalej.

Polityczna mowa rosyjskiego papa.

KILONJA 16 marca. (Tel. B. Kor.). Przy poświęceniu rosyjskiego krążownika „Askold“, które się dzisiaj odbyło w obecności cesarza Wilhelma, księcia Henryka, sekretarzy stanu hr. Bulowa i Tirpitz, oraz rosyjskiego ambasadora w Berlinie hrabiego Osten-Sacken, wypowiedział

pop rosyjskiej ambasady w Berlinie Malcew mowę, w której naprzód prosił o ochronę Boga dla okrętu, a potem przypomniawszy pokojową i niosącą cywilizację działalność Askolda i jego braci w pierwszych czasach rosyjskiego Chrześcijaństwa. Tak niechaj i ten okręt będzie powołany — mówił Malcew — służyć celowi pokoju i kultury.

Według woli cara, który niedawno wystąpił jako bojownik za ideę powszechnego pokoju, ma ten okręt, zarówno jak cała flota i wojsko rosyjskie, wiernie swemu pokojowemu historycznemu powołaniu, bronić tego, co jest najdroższe i najwyższe, wiary, tronu i ojczyzny przeciwko tym, co im zagrażają. Malcew zakończył słowami: „Oby „Askold“ dopomógł do pomnożenia sławy rosyjskiej floty, aby nasz najbogobojniejszy pan i cesarz, a także i Wasza Cesarska Mość (cesarz Wilhelm) jako admirał rosyjskiej floty, którą spotyka wielki zaszczyt przez współudział Waszej Cesarskiej Mości w tej uroczystości, mogli radośnie i dumnie patrzeć na działania „Askolda““.

Z placu boju.

LONDYN 16 marca. (Tel. B. Kor.).

Biuro Reutera donosi z Pretorji, że Joubert odjechał na front armji.

Biuro Reutera donosi z Bethulié Bridge pod datą 14 marca: Patrole jenerałów Clementsa w Norvalspont, Gatacre'a w Betulji i Brabanta w Alival-North weszły ze sobą w styczność.

„Ti aes“ donosi z Laurencio Marquez pod datą 14 b. m.: Osoba, która podczas wojny miała styczność z kopalniami, oświadcza, że transwalscy urzędnicy departamentu kopalnianego zajmują się obecnie planem zburzenia szybów i budowli kopalnianych zapomocą dynamitu; tak samo urządzono w okolicy Johannesburga sporo min wybuchowych i dokonano różnych prac celem zapewnienia sobie obrony na wypadek oblężenia.

Jak donosi „Standard and Diggers-News“ z Pretorji pod datą 14 b. m. w ostatnich dniach odbyły się tamże ważne narady między przedstawicielami rządu, a konsulem amerykańskim Hay.

Biuro Reutera donosi z Pretorji: Rząd transwalSKI ogłosił następujące oświadczenie: Anglicy obsadzili wczoraj Bloemfontein. Stolicę republiki orańskiej przeniesiono wprzód do Kroonstad, a nasi burgherowie cofnęli się w kierunku północnym.

WIEDEN 16 marca. (Tel. B. Kor.). Jenerałny komisarz austriacki dla wystawy paryskiej telegrafuje, że rząd francuski na reklamację rządu austro-węgierskiego, zniósł zakaz nadsyłania bydła z Austro-Węgier na wystawę.

WIEDEN 16 marca. (Tel. B. Kor.). Wiedeńska „Arbeiter Ztg.“ upatruje w komunikacie „Wiener Abt.“ skarcenie rektora Niementowskiego i widoczny zamiar rządu zatuzowania nielegalnego zarządzenia, jakie rektorat politechniki wydał w porozumieniu z namiestnikiem. „Arbeiter Ztg.“ donosi, że kiedy p. Daszyński przed trzema dniami żalił się przed ministrem oświaty na postępek rektora Niementowskiego i oświadczył mu, że rektor zamknął politechnikę w tym celu, aby przy nowych wpisach przyjąć tylko tych studentów, którzy dadzą słowo honoru, że nie brali udziału w demonstracjach, minister wyraził zdumienie i zapewnił, że o tem wszystkim nie miał pojęcia a następnie zażądał telegraficznie wyjaśnień ze Lwowa.

WIEDEN 16 marca. (Tel. B. Kor.). Cesarz zwiedził wczoraj o godz. 11 przedpołudniem tutejszy polski kościół OO. Zmartwychwstańców przy Rennweg przyjmowany przez komitet restauracji kościoła. Wielu posłów było obecnych.

WIEDEN 16 marca. (T. B. K.). Na czwartkowym posiedzeniu Izby przedłożył rząd projekt ustawy o rozdziałaniu zwyczaj kasowych ze wspólnych kas sierocych. Kapitał wkładowy kas wynosi 98 milionów złr., stan czynny podniósł się z 34 na 129 milionów, fundusz rezerwowy wynosił w r. 1897 20 milionów. Rząd uważa za zbyteczne dalsze pomnażanie funduszu rezerwowego, a zwyczaj zamierza użyć na inne cele, mianowicie rząd zamysła wspierać instytucje, które mają na celu pielegnowanie i wychowanie sierót i niezaopatrzonych dzieci. Rozdział zwyczaj, która wynosi 709.343 złr., przedstawia się jak następuje: Dolna Austria 217.108 złr., wyższa Austria 18.836, Czechy 236.383, Morawy 178.787, Śląsk 31.822, Galicja 26.372 złr.

(Znowu rzucono nam tylko kość, postawiono jako mniej wartościowych na ostatnim miejscu. Przyp. Red.)

Prenumerator, płacący z góry 15 koron za wydawnictwo

„Galicya w obrazach“

otrzyma bezpłatnie 5 premij wartości 18 kor.

a to: „Kazanie Skargi“ wielkości ($\frac{48}{63}$ ctm.),
Album illustrowane „Odślonięcie pomnika Mickiewicza w Warszawie,”
Album illustrowane „Ogniem i Mieczem“ z rysunku Juliusza Kossaka,
Poczet „Królów polskich“ na kredowym papierze wielkości ($\frac{63}{95}$ ctm.)
i 100 kart korespondencyjnych z widokami krajowymi.

Motto: *Cudze chwalicie, swego nie znacie —
Sami nie wiecie, co posiadacie.*

P. T.

Podjmując poprzednie wydawnictwo „Kraj w obrazach“ z przekonaniem, że nowość ta zainteresuje najszerszy ogół, starałem się przez dokładność materiału i dbałość o estetyczną stronę wydawnictwa, na które to warunki główny kładę nacisk, odpowiedzieć zadaniu pierwszorzędnej publikacji illustrowanej, z treściami, możliwie dokładnymi objaśnieniami, dotyczącymi dat historycznych, tudzież szczegółów odnoszących się do przeszłości i teraźniejszego stanu danej **okolicy, miasta, gmachu lub zabytku historycznego**, zebranych przez pierwszorzędnych pisarzy naszych. Ukończyłem Seryę I. „Królestwo Polskie“ i przystępuję do wydawnictwa Seryi II „Galicya w obrazach“.

Wydawnictwo składać się będzie z 24 do 30 zeszytów, a każdy zeszyt obejmie widoki fotodrukowe w rozmiarze $\frac{19}{24}$ ctm., a w ten sposób Galicya utworzy album z około 120 obrazów.

Odpowiedzialny redaktor na Galicyę:
Edmund Kolbuszowski.

Wydawca:
Konstanty Woźniak.

Warunki prenumeryaty:

Cena pojedynczego zeszytu wynosi 60 hal. (groszy).

Prenumeratorzy, płacący z góry przy rozpoczęciu „Galicyi w obrazach“ 15 koron (za całość) bez względu na to, że ilość zeszytów odpowiednio do materiału może być powiększona, otrzymają ozdobną okładkę za połowę ceny sprzedażnej.

Nadto za przysłaniem 2 koron na opakowanie z wysyłką, otrzymają

bezpłatnie 5 premij wartości 18 koron

a to: obraz „Kazanie Skargi“ z oryginału Jana Matejki wielkości ($\frac{48}{63}$ ctm.),
Album illustrowane „Odślonięcie pomnika Mickiewicza w Warszawie,”
Album illustrowane „Ogniem i Mieczem“ podług rysunku Juliusza Kossaka,
Poczet „Królów polskich“ na kredowym papierze wielkości ($\frac{63}{95}$ ctm.)
i 100 kart korespondencyjnych z widokami krajowymi.

Zeszyty I. i II. wyszły z druku i zawierają co następuje:

Ogólny widok Lwowa, Cerkiew Wołoska we Lwowie, Katedra rz.-kat. we Lwowie,
Gmach sejmowy we Lwowie, Cerkiew św. Jura we Lwowie, dawne Sukiennice w Krakowie,
Kościół Marjacki w Krakowie, Zamek krakowski od strony północnej.

Następne zeszyty zawierać będą Groby królewskie na Wawelu.